

2016/2062(INI)

14.10.2016

NUOMONĖ

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto

pateikta Transporto ir turizmo komitetui

dėl Europos aviacijos strategijos
(2016/2062(INI))

Nuomonės referentas: Ole Christensen

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Transporto ir turizmo komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi oro transportas, oro uostai ir gamybos pramonė sukuria 4,7 milijono darbo vietų Europos Sąjungoje (1,9 mln. darbo vietų tiesiogiai ir 2,8 mln. – netiesiogiai)¹; kadangi dar 917 000 darbo vietų kituose pasaulio ekonomikos sektoriuose yra remiamos Europos aviacijos pramonės; kadangi nepaisant to, kad ES aviacijos rinka 2000–2013 m. laikotarpiu klestėjo ir keleivių skaičius išaugo 47 proc., darbo vietų skaičius šiame sektoriuje liko stabilus arba kai kuriuose subsektoriuose netgi sumažėjo;
- B. kadangi Europos aviacijos sektorius susiduria su nesąžininga konkurencija, pvz., neteisėta valstybės pagalba ir tarptautinių darbo standartų nesilaikymu trečiosiose šalyse įsisteigusiose oro transporto bendrovėse; kadangi dėl nesąžiningos konkurencijos Europos vežėjai patiria spaudimą ir Europoje prarandamos darbo vietos; kadangi tam, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos reikia laikytis tarptautinių darbo standartų ir geros konkurencijos principų;
- C. kadangi dėl didesnės internacionalizacijos, liberalizavimo ir pasaulinės konkurencijos atsirado nauji verslo ir užimtumo modeliai;
- D. kadangi, pasak Eurokontrolės, 2035 m. oro eismas gali būti 50 proc. intensyvesnis nei 2012 m.;
- E. kadangi pastarojo meto TDO tyrimai rodo, kad aviacijos sektoriuje prastėja darbo sąlygos; kadangi didesnė sutarčių įvairovė gali suteikti daugiau lankstumo, tačiau ja taip pat gali būti naudojama pasirenkant patogesnes taisykles siekiant išvengti socialinio draudimo įmokų; kadangi kai kuriais atvejais netipinės darbo sutartys turi neigiamą poveikį socialinėms ir darbo teisėms, saugumui, konkurencijai, darbo užmokesčiui, sveikatai ir saugai bei kokybės standartams; kadangi kai kurios oro transporto bendrovės praktikuojant siūlo darbo vietą apgailėtinomis sąlygomis arba net taiko „mokėk ir skrisk“ schemas, kai pats pilotas sumoka oro transporto bendrovei, kad galėtų būti komercinių skrydžių pilotu;
- F. kadangi kai kuriose oro erdvėse 94 proc. vėlavimo atvejų nulėmė tai, kad rajono skrydžių valdymo vadavietėse trūko pajėgumų;
- G. kadangi Gento universiteto atliktas tyrimas¹ parodė, kad daugiau nei kas šeštas pilotas susiduria su netipinėmis įdarbinimo sąlygomis, pvz., įdarbinamas per laikino darbo agentūrą, dirba savarankiškai ar turi nulinio valandų skaičiaus sutartį, negarantuojančią minimalaus užmokesčio; kadangi pigių skrydžių bendrovės yra didžiausios netipinių įdarbinimo sutarčių naudotojos ir šioje srityje gerokai pranoksta kitas bendroves;
- H. kadangi dėl mobilaus ir tarpvalstybinio aviacijos pobūdžio sunku nustatyti socialinius pažeidimus ir darbo standartų netaikymą ir tai reiškia, kad šių problemų neįmanoma

---

¹ Y. Jorens, D. Gillis, L. Valcke ir J. De Coninck, „Atypical Forms of Employment in the Aviation Sector“, Europos socialinis dialogas, Europos Komisija, 2015 m.

spręsti tik nacionaliniu lygmeniu;

- I. kadangi Europos socialiniai partneriai savo bendroje deklaracijoje prieš ES esančias „patogias vėliavas“ aviacijos srityje paragino Europos teisės aktų leidėjus imtis skubių veiksmų ir užkirsti kelią ES „patogių vėliavų“ aviacijos srityje plėtojimui arba ne ES esančių „patogių vėliavų“ importui į šį sektorių;
  1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Europos aviacijos strategija“; pabrėžia, kad būtina dėti daugiau pastangų ir imtis veiksmų siekiant sustiprinti socialinę darbotvarkę ir išlaikyti aukštos kokybės darbo vietas aviacijos sektoriuje, taip pat padidinti Europos aviacijos sektoriaus konkurencingumą; mano, kad yra labai svarbu užtikrinti vienodas sąlygas šiame sektoriuje; ragina Komisiją pateikti konkrečių iniciatyvų siekiant neleisti atsirasti nesąžiningai konkurencijai ir apsaugoti darbuotojų teises;
  2. atkreipia dėmesį į tai, kad esama didelių valstybių narių darbo sąlygų ir socialinės apsaugos skirtumų ir kad įmonės naudojami įsisteigimo laisve, siekdamos sumažinti sąnaudas; ragina valstybes nares nutraukti šią kenksmingą konkurenciją;
  3. pabrėžia stiprių ir nepriklausomų socialinių partnerių svarbą aviacijos sektoriuje, reguliarių oficialiai įteisintą socialinį dialogą ir darbuotojų dalyvavimą ir atstovavimą sprendžiant su įmone susijusius klausimus; primygtinai ragina surengti tinkamą konsultacijų procesą ir vesti sustiprintą socialinį dialogą prieš rengiant bet kokias ES iniciatyvas, susijusias su aviacijos sektoriumi;
  4. pabrėžia, kad teisė steigti profesinę sąjungą ir į ją įstoti ir imtis kolektyvinių veiksmų yra pagrindinė teisė ir ji turi būti užtikrinta, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 12 straipsnyje; nepitaria jokiems mėginimams apriboti teisę streikuoti aviacijos sektoriuje;
  5. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares atidžiai ir nuolat stebėti užimtumo tendencijas Europos civilinėje aviacijoje ir prireikus reguliuoti naujus verslo ir įdarbinimo modelius; siūlo Europos aviacijos saugos agentūrai (EASA) suteikti teisę tikrinti naujus verslo ir įdarbinimo modelius, kad užtikrintų aviacijos saugą; primygtinai ragina į tokią užduotį įtraukti socialinius partnerius;
  6. pabrėžia, kad fiktyvaus savarankiško darbo problema turi didelių neigiamų padarinių aviacijos saugai, darbuotojų socialinei apsaugai bei saugai ir sąžiningai konkurencijai rinkoje; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų ir kovoti su fiktyviai savarankiškai dirbančių asmenų problema aviacijos sektoriuje; ragina valstybes nares bendradarbiaujant su socialiniais partneriais prireikus aiškiai atskirti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis;
  7. palankiai vertina socialinių partnerių pastangas sudaryti susitarimą dėl darbo sąlygų ir darbuotojų socialinių teisių Europos aviacijos sektoriuje; ragina juos derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, apimančių visus aviacijos sektoriaus segmentus, remiantis nacionalinės teisės aktais ir praktika, nes jie yra veiksminga priemonė kovojant su konkurencija dėl žemiausių socialinių, darbo ir užimtumo standartų ir užtikrinant deramą atlygį visiems darbuotojams;

8. pabrėžia, kad antžeminių paslaugų oro uostose toliau liberalizuoti nereikia; pabrėžia, kad antžeminių paslaugų sektoriuje reikia užtikrinti geresnes darbo sąlygas, aukštesnio lygio kvalifikaciją, saugumą ir geresnės kokybės paslaugas; ragina išaiškinti „ūkio subjekto“ sąvoką, kad Direktyvos 2001/23/EB teikiama privalumai galėtų ir antžeminių paslaugų teikėjams tais atvejais, kai skelbiamas konkursas arba atsisakoma dalies veiklos;
9. atkreipia dėmesį į nesąžiningos konkurencijos atvejų skaičių aviacijos sektoriuje; primena, kad nesąžininga konkurencija gali prisidėti prie darbo sąlygų prastėjimo; ragina atsakingas institucijas už visus pažeidimus šioje srityje taikyti atitinkamas sankcijas;
10. mano, kad darbo be garantijų sąlygos, su kuriomis itin dažnai susiduria jauni pilotai ir įgulos nariai, kelia riziką saugai; primygtinai ragina nustatyti, kad tiesioginis įdarbinimas liktų standartiniu įdarbinimo modeliu aviacijos sektoriuje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti deramas darbo ir įdarbinimo sąlygas;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares pateikti pasiūlymų dėl to, kaip neleisti neleistinai naudotis netiesioginiu įdarbinimu siekiant išvengti taikyti ES ir nacionalinių teisės aktus dėl apmokestinimo ir socialinės apsaugos aviacijos sektoriuje;
12. pažymi, kad visos Europos Sąjungoje veiklą vykdančios oro transporto bendrovės privalo laikytis visų ES ir valstybių narių socialinių ir įdarbinimo reikalavimų;
13. prašo Komisijos imtis veiksmų siekiant užtikrinti darbo sąlygas, kurių laikantis būtų užkirstas kelias atvejams, kai dėl pernelyg didelio darbuotojų, o ypač pilotų, nuovargio neužtikrinamas saugumas;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinant kiekvienos iš jų kompetenciją pateikti teisėkūros iniciatyvų tam, kad, siekiant užtikrinti tinkamas darbo ir užimtumo sąlygas, Europos komercinėje aviacijoje būtų išvengta patogios valstybės vėliavos praktikos, palankesnių taisyklių ieškojimo ir nesąžiningos konkurencijos, be kita ko, susijusių su nefiksuoto darbo laiko sutartimis bei pilotams taikomos „mokėk ir skrisk“ (angl. pay-to-fly) schemų;
15. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų taikoma ir tinkamai įgyvendinama darbo teisė, socialinės apsaugos teisės aktai ir kolektyvinės sutartys, taikomi atitinkamoje valstybėje narėje veikiančioms oro transporto bendrovėms;
16. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1008/2008, ir įvertinti, ar reikia peržiūrėti šį reglamentą siekiant patobulinti „pagrindinės verslo vietos“ kriterijų;
17. ragina išaiškinti ir nuosekliai taikyti „pagrindinės buvimo vietos“ kriterijų, siekiant užtikrinti, kad juo remiantis būtų nustatoma, kokie socialinės, užimtumo ir mokesčių teisės aktai taikomi visiems oro vežėjų, turinčių ES oro vežėjo pažymėjimą (OVP), skrydžiams, tiek vidaus rinkoje, tiek vykdant tarptautinius skrydžius; mano, kad joks darbuotojas neturėtų abejoti dėl taikomos darbo teisės ir to, ar turi teisę į socialinę apsaugą; todėl atkreipia dėmesį į ypatingą itin mobilių aviacijos sektoriaus darbuotojų padėtį ir ragina koordinuoti ES socialinės apsaugos sistemas;

18. reikalauja, kad visi lėktuvų įgulos nariai iš trečiųjų šalių visiškai atitiktų ES/EASA licencijavimo reikalavimus, kad jiems būtų leista būti ES registruotų lėktuvų pilotais; pabrėžia, kad būtina užkirsti kelią socialiniam dempingui ir darbuotojų visų formų išnaudojimui ar neteisėtam įgulos iš trečiųjų šalių naudojimui ES registruotuose lėktuvuose, siekiant užtikrinti tinkamas darbo sąlygas ir aukštą saugos lygį; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją išplėsti Vieno leidimo direktyvos (2011/98/ES) taikymo sritį ir į ją įtraukti civilinės aviacijos srityje dirbančius mobiliuosius darbuotojus; primena, kad įgulos nariai iš trečiųjų šalių, kaip ES teritorijoje dirbantys darbuotojai, turi tas pačias teises darbuotojų apsaugos ir darbo sąlygų požiūriu;
19. primygtinai reikalauja, kad bet kokiuose su ES išorės aviacijos politika susijusiuose susitarimuose būtų numatytas žmogaus teisių ir atitinkamų TDO konvencijų laikymasis ir veiksmingos susitarimo vykdymo užtikrinimo priemonės, įskaitant atsisakymą suteikti teisę tupdyti lėktuvus arba šios teisės panaikinimą; ragina Komisiją užtikrinti, kad derybomis su trečiosiomis šalimis nebūtų sudaromi aviacijos susitarimai, kenkiantys darbuotojų apsaugai ar socialiniams standartams Europoje;
20. pabrėžia, kad įgyvendinant reglamentą dėl pranešimų apie civilinės aviacijos įvykius labai svarbu teikti reguliarius pranešimus apie incidentus, susijusius su lėktuvo įgulos nuovargiu ir užterštu oru pilotų kabinose siekiant pagerinti įgulos narių sveikatą ir įgulos ir keleivių saugą;
21. taip pat pakartoja, kad bet kokiuose su aviacija susijusiuose susitarimuose turi būti gerbiamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, įtvirtintos Europos socialinėje chartijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
22. apgailestauja, kad reikalavimų, keliamų trečiųjų šalių oro vežėjams, vykdančioms skrydžius į ES oro uostus ir iš jų, vykdymo užtikrinti neįmanoma arba tokių reikalavimų nėra; reikalauja, kad būtų veiksmingai sprendžiamas nesąžiningos konkurencijos iš trečiųjų šalių oro transporto bendrovių dėl, pvz., tiesioginės ar netiesioginės valstybės pagalbos, subsidijų arba darbuotojų išnaudojimo, klausimas ir kad esamos kovos su nesąžininga konkurencija priemonės būtų išsamiai įvertintos ir, jei būtina, atnaujintos; tvirtai mano, kad kol į oro transporto susitarimus su trečiosiomis šalimis nebus įtraukiamos sąžiningos konkurencijos nuostatos, įskaitant darbuotojų teises, jų teises vykdyti veiklą ES turėtų būti apribotos;
23. ragina valstybes nares investuoti į švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą visoje aviacijos vertės grandinėje, kadangi Europos aviacijos sėkmė labai priklauso nuo kvalifikuotų darbuotojų ir inovacijų; pripažįsta poreikį spręsti atsirandančio gebėjimų trūkumo klausimą; pabrėžia švietimo institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir socialinių partnerių partnerystės svarbą siekiant atnaujinti mokymo programas ir užtikrinti, kad jos atspindėtų darbo rinkos poreikius; rekomenduoja į švietimo programas įtraukti teorines ir praktines dalis ir stažuotes ir ypač daug dėmesio skirti naujausioms technologinėms naujovėms, pvz., bepiločiams orlaiviams;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti pakankamas viešąsias ir privačiąsias investicijas į aviacijos srities mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą; šiuo atžvilgiu pabrėžia gamybos ir paslaugų teikimo svarbą aviacijos vertės grandinėje, kadangi jie labai svarbūs užimtumui ir augimui; tvirtai mano, kad jų vaidmuo turi būti plačiau aptariamas aviacijos strategijoje;

25. primena, kad Europos piloto licencija turėtų būti užtikrinama aukšto lygio sauga ir saugumas, kadangi tai pasitarnauja visiems darbuotojams ir keleiviams; atkreipia dėmesį į tai, kad ne Europos piloto licencijos neturinčių pilotų įdarbinimas gali lemti bendrą pilotų atlyginimų sumažėjimą;
26. mano, kad aviacijos mokymo institutų tinklas, globojamas EASA virtualiosios akademijos, padėtų nustatyti bendruosius mokymo ir saugumo standartus;
27. ragina Komisiją ir valstybes nares, siekiant sustiprinti saugą ir saugumą, nustatyti sertifikavimo sistemą, taikomą švietimo centrams, kurie teikia keleivių salono įgulos mokymus;
28. rekomenduoja sukurti bendrus aviacijos saugos inspektorių kompetencijos standartus;
29. primena Komisijai, kad Bendro Europos dangaus liberalizavimo procesas ir ypač oro navigacijos paslaugų teikėjams taikomas veiklos rezultatų planas neturėtų būti įgyvendinamas aukštos kvalifikacijos skrydžius vykdančių darbuotojų darbo sąlygų sąskaita ir dėl jo neturėtų sumažėti investicijų į naujas technologijas arba naujų darbuotojų mokymą; ragina Komisijos apsvarstyti, kaip išvengti tokių išdavų, kadangi jos netarnauja geresnių, veiksmingesnių ir našesnių oro transporto paslaugų Europoje tikslui;
30. ragina valstybes nares visiems pašto paslaugų sektoriaus darbuotojams užtikrinti deramas darbo sąlygas, įskaitant reikiamą sveikatos apsaugos ir saugumo darbo vietoje lygį, nepaisant juos įdarbinusios įmonės dydžio, tipo, darbo vietos ar bazinės sutarties; pabrėžia, kad tai apima apsaugą nuo taršos smulkiosiomis dalelėmis oro uostuose; pabrėžia, kad reikia parengti bendras taisykles aviacijos sektoriaus darbuotojų sveikatos ir saugumo srityse, pagal kurias visi ES oro vežėjo pažymėjimus turintys orlaiviai būtų reguliariai tikrinami pagal nacionalinę kompetenciją;
31. pabrėžia, kad būtina reguliariai stebėti skraidančiojo personalo psichologinę pusiausvyrą siekiant užtikrinti jų tinkamą jų profesinės sveikatos ir saugos lygį; primena poilsio laiko svarbą skraidančiajam personalui siekiant užtikrinti aukščiausią saugos ir saugumo lygį jų darbo metu;
32. primygtinai prašo, kad poreikis išaiškinti, kurią teisę reikia taikyti judžių asmenų darbo aviacijoje sutartims ir kurie teismai yra kompetentingi, būtų įvertintas glaudžiai bendradarbiaujant su šių darbuotojų atstovais;
33. ragina Komisiją ir valstybes nares užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir socialinių ir darbo standartų nesilaikymui užtikrinant informaciją suteikiančių asmenų apsaugą, palengvinant atvirus pranešimus ir gerinant bendradarbiavimą su valstybių narių darbo inspekcijomis;
34. ragina kompetentingas institucijas pagerinti dabartinę rajono skrydžių valdymo vadaviečių padėtį, pvz., padidinant darbuotojų skaičių ir pagerinant darbo sąlygas, siekiant reaguoti į prognozuojamą oro eismo padidėjimą ir sumažinti vėlavimo atvejų skaičių ir Sąjungos oro erdvės perkrovą;
35. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geresnį esamų ES aviacijos srities teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymą;

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	12.10.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 46 -: 6 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ādám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Źdanoka, Jana Źitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Georges Bach, Deirdre Clune, Tania González Peñas, Dieter-Lebrecht Koch, Neoklis Sylikiotis, Flavio Zanonato
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Raymond Finch